

धनगढी उप-महानगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ०७

संख्या : ०२

मिति : २०८०/०३/०५

भाग-२

धनगढी उप-महानगरपालिका

विद्यालय समायोजन तथा शिक्षक दरबन्दी मिलान नियमावली, २०८०

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०८०।०३।०५

राजपत्रमा प्रकाशित मिति : २०८०।०३।०६

प्रस्तावना धनगढी उप-महानगरपालिका क्षेत्रभित्र आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षालाई गुणस्तरीय र समयानुकूल बनाउन, दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालयहरूलाई एउटा विद्यालयमा गाभी विद्यालय समायोजन गर्न, विद्यार्थी संख्या न्युन रहेका विद्यालयको कक्षा वा तह घटाई कक्षा वा तह मिलान गर्न, विद्यार्थी संख्या एवम् विषयगत आधारमा शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्न र विद्यालयमा प्रधानाध्यापकको व्यवस्थापन कार्यलाई व्यवस्थित रूपमा अगाडी बढाउनका लागि नेपालको संविधानको धारा २२६ को उपधारा (१), स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) र धनगढी उप-महानगरपालिकाको नगर शिक्षा ऐन (संशोधन सहित), २०७४ को दफा ५४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी धनगढी उप-महानगरपालिकाको कार्यपालिकाको २२ औं बैठकले यो नियमावली जारी गरेको छ ।

परिच्छेद - १
संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस नियमावलीको नाम "धनगढी उप-महानगरपालिकाको विद्यालय समायोजन तथा शिक्षक दरबन्दी मिलान नियमावली, २०८०" रहेको छ।
- (२) यो नियमावली धनगढी उप-महानगरपालिका क्षेत्रभरका सामुदायिक विद्यालयमा स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मिति देखि लागू हुनेछ।

२. विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:

- (क) "ऐन" भन्नाले धनगढी उप-महानगरपालिकाको नगर शिक्षा ऐन, २०७४ सम्झनु पर्दछ।
- (ख) "उप-महानगरपालिका" भन्नाले धनगढी उपमहानगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।
- (ग) "कार्यपालिका" भन्नाले धनगढी उप-महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।
- (घ) "नगर शिक्षा समिति" भन्नाले धनगढी उप-महानगरपालिकाको नगर शिक्षा ऐन, २०७४ को दफा ९ बमोजिम गठन भएको नगर शिक्षा समितिलाई सम्झनु पर्दछ।
- (ङ) "नगर शिक्षा अनुगमन समिति" भन्नाले धनगढी उप-महानगरपालिकाको नगर शिक्षा ऐन, २०७४ को दफा १४ बमोजिम गठन भएको समितिलाई सम्झनु पर्दछ।
- (च) "विद्यालय समायोजन" भन्नाले यस नियमावली बमोजिम दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालयहरू एक आपसमा गाभ्ने वा एक आपसमा गाभी नयाँ विद्यालय स्थापना गर्ने वा विद्यालयको तह वा कक्षा घटाउने, बढाउने वा विद्यालय बन्द गर्ने समेतको कार्यलाई जनाउँछ।
- (छ) "विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान" भन्नाले नियम ३ को उपनियम (१) को खण्ड (ग) बमोजिम न्यूनतम विद्यार्थी संख्या नभएका विद्यालयको कक्षा नजिकको अर्को एउटै वा फरक फरक विद्यालयको तह वा कक्षामा मिलान गर्ने कार्यलाई सम्झनु पर्दछ।
- (ज) "दरबन्दी मिलान" भन्नाले प्रारम्भिक बालविकास कक्षा र आधारभूत तहको कक्षा १ देखि कक्षा ५ सम्म विद्यार्थी संख्या कम भई विद्यालय समायोजन गर्दा बढी भएको शिक्षक दरबन्दीलाई अन्यत्र विद्यालयमा व्यवस्थापन गर्ने, आधारभूत तह कक्षा ६ देखि कक्षा ८ तथा माध्यमिक तह कक्षा ९ देखि १२ सम्म विद्यार्थी संख्या र विषयगत आधारमा बढी भएको शिक्षक दरबन्दीलाई एक विद्यालयबाट अर्को विद्यालयमा व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई सम्झनु पर्दछ।
- (झ) "विद्यालय" भन्नाले समुदायमा आधारित बाल विकास केन्द्र, आधारभूत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालय समेतलाई सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद - २

विद्यालय समायोजन र कक्षा वा तह मिलानका आधार र प्रक्रिया

३. विद्यालय समायोजन र तह वा कक्षा मिलान गर्ने आधार : (१) दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालय एकापसमा समायोजन र विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान गर्दा देहायका कुनै एक वा एक भन्दा बढी आधार लिई गरिनेछ ।

- (क) दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालयको परीसर एक आपसमा जोडिएको ।
 (ख) दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालय बीचको पैदल दूरी ३० मिनेट भन्दा कम रहेको ।
 (ग) विद्यालयमा विगत ३ शैक्षिक सत्रको विद्यार्थी सङ्ख्याको औषत देहायको भन्दा न्यून रहेको र भविष्यमा पनि उक्त विद्यार्थी सङ्ख्या पुग्ने पर्याप्त आधार नभएको :-

क्र.सं.	तह	कक्षा	विद्यार्थी
१	आधारभूत	बालविकास	१५ जना
२	आधारभूत	१-३	६० जना
३	आधारभूत	१-५	१०० जना

क्र.सं.	तह	कक्षा	विद्यार्थी
४	आधारभूत	६-८	७५ जना
५	माध्यमिक	९-१०	५० जना
६	माध्यमिक	११-१२	५० जना

- (घ) भौगोलिक दूरी दुई किलोमिटर वा दुई किलोमिटर भन्दा कम भएका र आपसमा गाभिएर उच्च तहको विद्यालयको हैसियत प्राप्त गर्न चाहने दुई वा सोभन्दा बढी विद्यालयहरू ।
 (ङ) जनसङ्ख्या वृद्धि दर कम भएको, जनसङ्ख्या वृद्धि घट्दो दरमा भएको र भविष्यमा पनि जनसङ्ख्या नबढ्ने खालको समुदायमा स्थापना भएका दुई वा सोभन्दा बढी विद्यालयहरू ।
 (च) भौगोलिक रूपले विकटता नभएको स्थानमा स्थापना भएका विद्यालयहरू ।
 (छ) विद्यालयमा सम्बन्धित तहको स्थायी वा राहत दरबन्दी नभएको, स्थायी वा राहत भएका विद्यालयमा आधारभूत तह कक्षा १-५ मा कक्षा संख्या र अन्य तहमा कक्षा संख्या विषयगत आधारमा न्यून दरबन्दी रहेको ।
 (२) धार्मिक शिक्षा दिने गरी स्थापना भएका विद्यालय एकापसमा समायोजन र विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान गर्दा उपनियम (१) मा उल्लेखित आधारहरूको साथै देहायका थप आधारहरू लागू हुनेछन् ।
 (क) जुन प्रकारको धार्मिक शिक्षा दिन स्थापना भएको हो सोही प्रकारको धार्मिक शिक्षा दिइरहेका विद्यालयलाई नजिकको अर्को सोही प्रकारको धार्मिक शिक्षा दिने विद्यालयमा समायोजन गर्न सकिनेछ ।
 (ख) सुरुमा कुनै एक प्रकारको धार्मिक शिक्षा दिन स्थापना भएको तर हाल साधारण शिक्षा मात्र दिइरहेका र धार्मिक शिक्षा दिने शिक्षक समेत नरहेका विद्यालयलाई नजिकको साधारण शिक्षा सञ्चालन भईरहेको विद्यालयमा समायोजन गर्न सकिनेछ ।

- (३) अपाङ्गता भएका बालबालिका अध्ययन गर्ने गरी स्रोत कक्षा सञ्चालन भएका विद्यालयलाई एकापसमा समायोजन र विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान गर्दा यस नियममा उल्लेखित आधारहरू लागू हुने छन् ।
- (४) भौगोलिक दूरी र जनसंख्या तथा उपलब्ध पूर्वाधारलाई मध्यनजर गरी एउटै विद्यालयका कक्षाहरू फरक फरक स्थानमा सञ्चालन गर्ने गरी समायोजन वा कक्षा वा तह मिलान गर्न सकिनेछ ।

४. विद्यालय समायोजन र तह वा कक्षा मिलान गर्ने प्रक्रिया : (१) दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालय एकापसमा समायोजन र विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान गर्दा देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गरिनेछ ।

- (क) उप-महानगरपालिकाको एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणालीको वेभपेजबाट शैक्षिक सत्र २०७७, २०७८ र २०७९ वा कम्तिमा पछिल्ला तीन शैक्षिक सत्रको विद्यालयको तहगत विद्यार्थी संख्या प्राप्त गरी तहगत औषत विद्यार्थी संख्या एकिन गर्ने ।
- (ख) विद्यालयमा कार्यरत आधारभूत तहको प्रारम्भिक बालविकास कक्षा र कक्षा १-५ (प्राथमिक तह) का शिक्षकहरूको नियुक्ति मिति सहितको दरबन्दी एकिन गर्ने ।
- (ग) विद्यालयमा कार्यरत आधारभूत तहको कक्षा ६-८ (निम्न माध्यमिक तह) र माध्यमिक तह कक्षा ९-१०, कक्षा ११-१२ का शिक्षकहरूको नियुक्ति मिति, तह र विषय सहितको दरबन्दी एकिन गर्ने ।
- (घ) खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिम एकिन हुन आएको शिक्षक दरबन्दी तथा नियम ३ बमोजिमको विद्यार्थी संख्याका आधारमा एकापसमा समायोजन हुने र तह वा कक्षा घटाउनु पर्ने विद्यालयको पहिचान गर्ने ।
- (ङ) खण्ड (घ) बमोजिम समायोजन हुने र तह वा कक्षा मिलान गर्नु पर्ने विद्यालयलाई नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाबाट विद्यालय समायोजन र तह वा कक्षा घटाउने निर्णय गर्ने ।
- (च) विद्यालय समायोजन गर्दा तल्लो तहका विद्यालयलाई नजिकको माथिल्लो तहको कक्षा सञ्चालन भएको विद्यालयमा समायोजन गर्ने ।
- (छ) विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान गर्दा शैक्षिक सत्र २०८० को हकमा विद्यार्थीलाई पाएक पर्ने नजिकका विद्यालयमा अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउन त्यस्ता तह वा कक्षा घटेका वा बन्द भएका सामुदायिक विद्यालयले तह वा कक्षा मिलान भएको वा समायोजन भएको नजिकको विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना गर्न स्थानान्तरण गर्ने र समायोजन पश्चात कायम हुने विद्यालयले अनिवार्य रूपमा विद्यार्थीलाई भर्ना गरी पठनपाठन गराउनु पर्ने ।
- (ज) दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालय एकापसमा समायोजन भएपछि बन्द हुने विद्यालयको सबै चलअचल सम्पत्ति जुन विद्यालयमा समायोजन भएको हो सोही विद्यालयका नाममा कायम गर्न नगर कार्यपालिकाको सम्बन्धित कार्यलयमा सिफारिस गरी पठाउने ।

(झ) विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान गर्दा विद्यार्थीहरूले प्रयोग गरिरहेका फर्निचर, ल्याब सामग्री, पुस्तकालय सामग्रीहरू तह वा कक्षा मिलान भएको विद्यालयलाई हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ ।

५. **समुदायमा आधारित बाल विकास केन्द्रको समायोजन सम्बन्धी विशेष व्यवस्था :** यो नियमावली प्रारम्भ भए पछि नगर शिक्षा समितिको निर्णय अनुसार उप-महानगरपालिका अन्तर्गतका समुदायमा आधारित सबै बाल विकास केन्द्रलाई उप-महानगरपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक विद्यालयमा बालविकास सहजकर्ता (शिक्षक) को दरबन्दी सहित समायोजन गरिनेछ ।

परिच्छेद - ३

शिक्षक दरबन्दी मिलानका आधार र प्रक्रिया

६. **विद्यालयमा रहने न्यूनतम शिक्षक दरबन्दी :** (१) विद्यालयमा देहाय बमोजिम न्यूनतम शिक्षक दरबन्दी रहनेछ ।
- (क) आधारभूत तहको प्रारम्भिक बालविकास कक्षा मात्र संचालन भएका विद्यालय र बाल विकास केन्द्रमा कम्तीमा बालविकास शिक्षक एक जना ।
 - (ख) आधारभूत तह कक्षा १-३ सञ्चालन भएका विद्यालयमा बालविकास शिक्षक एक जना र आधारभूत विद्यालयमा आधारभूत (प्राथमिक) तहका शिक्षक ३ जना गरी ४ जना ।
 - (ग) आधारभूत तह कक्षा १-५ सञ्चालन भएका विद्यालयमा बालविकास शिक्षक एक जना र आधारभूत विद्यालयमा आधारभूत (प्राथमिक) तहका शिक्षक ५ जना गरी ६ जना ।
 - (घ) आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालन भएका विद्यालयमा बालविकास शिक्षक एक जना, आधारभूत (प्राथमिक) तहका ५ जना र आधारभूत (निम्न माध्यमिक) तहका अँग्रेजी, विज्ञान वा गणित, नेपाली र सामाजिक विषयका एक/एक गरी ४ समेत जम्मा १० जना ।
 - (ङ) माध्यमिक तह कक्षा १-१० सञ्चालन भएका विद्यालयमा बालविकास शिक्षक एक जना, आधारभूत (प्राथमिक) तहका ४ जना, आधारभूत (निम्न माध्यमिक) तहका अँग्रेजी, विज्ञान वा गणित र नेपाली र सामाजिक विषयमा एक/एक गरी ४ जना, माध्यमिक (कक्षा १-१०) तहका अँग्रेजी, विज्ञान वा गणित, नेपाली, सामाजिक र एक ऐच्छिक गरी ५ समेत जम्मा १४ जना ।
 - (च) माध्यमिक तह कक्षा १-१२ सञ्चालन भएका विद्यालयमा बालविकास शिक्षक एक जना, आधारभूत (प्राथमिक) तहका ४ जना, आधारभूत (निम्न माध्यमिक) तहका अँग्रेजी, विज्ञान वा गणित र नेपाली र सामाजिक विषयमा एक/एक गरी ४ जना, माध्यमिक (कक्षा १-१०) तहका अँग्रेजी, विज्ञान वा गणित, नेपाली, सामाजिक र एक ऐच्छिक गरी ५ जना, माध्यमिक (कक्षा ११-१२) तहको ऐच्छिक विषयमा २ समेत जम्मा १६ जना ।

(छ) प्राविधिक धारका विद्यालय, विशेष विद्यालय, स्रोतकक्षा सञ्चालन भएका विद्यालयमा सम्बन्धित कार्यक्रममा तोकिए बमोजिमका थप शिक्षकहरूको दरबन्दी रहनेछ ।

७. शिक्षक विद्यार्थी अनुपात : (१) विद्यालयमा न्यूनतम शिक्षक दरबन्दी कायम गर्ने प्रयोजनका लागि नियम ३ को उपनियम (१) को खण्ड (ग) मा तोकिएको विद्यार्थी संख्यालाई नै शिक्षक विद्यार्थी अनुपात मानिनेछ ।

(२) विद्यालयमा न्यूनतम शिक्षक दरबन्दी भन्दा बढी दरबन्दी कायम गर्ने प्रयोजनका लागि प्रति कक्षा थप ५० जना विद्यार्थी रहेको हुनु पर्नेछ ।

८. शिक्षक दरबन्दीको विवरण र कार्यरत शिक्षकको अभिलेख तयार गर्नु पर्ने : (१) विद्यालयको विद्यमान शिक्षक दरबन्दीको विवरण र कार्यरत शिक्षकको अभिलेख देहाय बमोजिम तयार गर्नु पर्नेछ ।

(क) शिक्षा, युवा तथा खेलकुद महाशाखाले नियम ४ को उपनियम (१) को खण्ड (ख) र (ग) बमोजिम विद्यालयका शिक्षकहरूको विद्यालयगत दरबन्दी सहितको प्रारम्भिक विवरण तयार गर्नु पर्नेछ ।

(ख) खण्ड (क) बमोजिम शिक्षकको विवरण तयार पार्दा विद्यालयले शिक्षा, युवा तथा खेलकुद महाशाखामा पेश गरेको शिक्षकको व्यक्तिगत फाइल, व्यक्तिगत फाइल पेश नभएको भए तलबभत्ता निकासामा माग फाराम, तलबभत्ता निकासामा माग फाराममा पनि उल्लेख नगरिएको भए सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा सम्बन्धित शिक्षकको फोन सम्पर्कका आधारमा समेत विवरण तयार गर्न सकिनेछ ।

(ग) खण्ड (ख) बमोजिम तयार पारिएको शिक्षकको विवरण नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गरी सूचनामा तोकिए बमोजिमको प्रक्रिया र अवधिभित्र विवरण सत्यापन गरी अद्यावधिक गर्न सकिनेछ ।

(घ) खण्ड (ग) बमोजिम अद्यावधिक गरिएको शिक्षकको अभिलेखलाई दरबन्दी मिलान गर्ने प्रयोजनका लागि अन्तिम अभिलेख मानिनेछ ।

(२) दरबन्दी मिलानको क्रममा कुनै विद्यालयमा अन्यत्र स्थानीय तहबाट सरुवा भई आएका र विद्यालयको विज्ञापन बमोजिम नयाँ नियुक्त भएका शिक्षकहरूको विवरण विद्यालयले पेश गरेको शिक्षकको व्यक्तिगत फाइलका आधारमा अद्यावधिक गरी अभिलेख तयार पारिनेछ । त्यस्ता शिक्षकको हकमा उपनियम (१) बमोजिम तयार पारिएको विवरण भन्दा कनिष्ठ मानी दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।

९. पुल दरबन्दी र पुल दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षक मानिने : (१) शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्ने प्रयोजनका लागि देहायको दरबन्दीलाई पुल दरबन्दी र उक्त पुल दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षकलाई पुल दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षक मानिनेछ ।

- (क) नियम ४ बमोजिम कुनै विद्यालय नजिकको अर्को विद्यालयमा समायोजन भई बन्द भएमा समायोजन भएको तहको शिक्षक दरबन्दी पुल दरबन्दीमा रहनेछ । त्यसरी दरबन्दी पुलमा रहेमा उक्त दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षक पनि पुलमा रहनेछन् ।
- (ख) नियम ४ बमोजिम कुनै विद्यालयको तह वा कक्षा अर्को विद्यालयमा मिलान भएमा तह वा कक्षा बन्द भएका विद्यालयको सम्बन्धित तहको शिक्षक दरबन्दी पुल दरबन्दीमा रहनेछ । त्यसरी दरबन्दी पुलमा रहेमा उक्त दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षक पनि पुलमा रहनेछन् ।
- (ग) विगतमा जुनसुकै कारणबाट एक विद्यालयको दरबन्दीबाट अर्को विद्यालयमा काजमा खटिएका शिक्षक स्वतः पुल दरबन्दीमा रहेको मानिनेछ ।
- (घ) कुनै विद्यालयमा नियम ६ र नियम ७ बमोजिम शिक्षक दरबन्दी कायम गर्दा समेत शिक्षक दरबन्दी बढी हुन आएमा त्यसरी बढी हुन आएको शिक्षक दरबन्दी पुल दरबन्दीमा रहनेछ । त्यसरी दरबन्दी पुलमा रहँदा नियुक्ति मितिको आधारमा कनिष्ठ शिक्षक पुल दरबन्दीको शिक्षक मानिनेछ ।
- (ङ) एउटै विद्यालयको आधाभूत तह कक्षा ६-८ र माध्यमिक तह कक्षा ९-१० मा एउटै विषयको एक भन्दा बढी दरबन्दी रहेको भए त्यसरी बढी शिक्षक दरबन्दी पुल दरबन्दीमा रहनेछ । त्यसरी दरबन्दी पुलमा रहँदा नियुक्ति मितिको आधारमा कनिष्ठ शिक्षक पुल दरबन्दीको शिक्षक मानिनेछ ।
- (२) उपनियम (१) को खण्ड (घ) र (ङ) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख गरिएको भएतापनि नियुक्ति मितिको आधारमा शिक्षकको पुल दरबन्दी कायम गर्दा देहाय बमोजिम गरिनेछ ।
- (क) अपाङ्गता भएका शिक्षक कार्यरत रहेको विद्यालयको दरबन्दी पुल कायम गर्दा अपाङ्गता भएका शिक्षक कनिष्ठ भएतापनि निज भन्दा लगत्तै ज्येष्ठ तर अरुभन्दा कनिष्ठ शिक्षकलाई पुल दरबन्दीमा राखिनेछ ।
- (ख) महिला शिक्षक कार्यरत रहेको विद्यालयको दरबन्दी पुल कायम हुँदा महिला शिक्षक कनिष्ठ भएतापनि निज भन्दा लगत्तै ज्येष्ठ तर अरुभन्दा कनिष्ठ शिक्षकलाई पुल दरबन्दीमा राखिनेछ । यसरी पुल कायम गर्दा अपाङ्गता भएका कनिष्ठ शिक्षक महिला भन्दा कनिष्ठ भएको अवस्थामा पुरुष शिक्षक समेत कार्यरत भए पुरुष शिक्षक र पुरुष शिक्षक कार्यरत नभए महिला शिक्षकलाई पुल दरबन्दीमा राखिनेछ ।
- १०. शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्ने प्रक्रिया :** (१) शिक्षक दरबन्दी मिलान देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गरी गरिनेछ ।
- (क) शिक्षक दरबन्दी मिलान पूर्व विद्यालयको समायोजन र विद्यालयको तह वा कक्षा मिलानको कार्य गरिनेछ ।
- (ख) विद्यालय समायोजन र विद्यालयको तह वा कक्षा मिलानको कार्य भईसकेपछि नियम ९ बमोजिम पुलमा रहने दरबन्दी र सो दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षकहरूको नाम, नियुक्ति मिति र आधारभूत तह कक्षा ६-८ र माध्यमिक तहको हकमा विषय तथा नियुक्ति मिति सहितको विवरण तयार गरिनेछ ।

- (ग) विद्यालयको समायोजन र विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान भईसकेपछि सञ्चालनमा आउने बाँकी बाल विकास केन्द्र र विद्यालयहरूको बालविकास कक्षा र आधारभूत तहको कक्षा १-५ सम्म संख्यात्मक तथा आधारभूत तह कक्षा ६-८ तथा माध्यमिक तहको हकमा संख्यात्मक एवम् विषयगत दरबन्दी निर्धारण गरिनेछ।
- (घ) खण्ड (ग) बमोजिमको दरबन्दीमा पदस्थापन भई जानका लागि खण्ड (ख) बमोजिम पुल दरबन्दीको विवरणमा रहेका शिक्षकहरूबाट दरखास्त आवहान गरिनेछ।
- (ङ) खण्ड (घ) बमोजिम दरखास्त दिएका शिक्षकहरूलाई खण्ड (ग) बमोजिम दरबन्दी निर्धारण भएको विद्यालयमा नगर शिक्षा समितिको निर्णय बमोजिम पदस्थापना गर्ने। तर त्यसरी दरखास्त आवहान गर्दा कसैले नदिएमा वा दरखास्त दिएर पनि छनौट गरेको विद्यालय फरक परेमा पनि समायोजन पदस्थापना गर्न बाधा पर्नेछैन।
- (च) खण्ड (घ) बमोजिम दरखास्त आवहान गर्दा कुनै शिक्षकले दरखास्त नदिएको अवस्थामा खण्ड (ग) बमोजिम दरबन्दी निर्धारण भएको विद्यालयमा नगर शिक्षा समितिको निर्णय बमोजिम पदस्थापना गरिनेछ।

११. समायोजन पदस्थापना भएको शिक्षकलाई विद्यालयले रमाना दिनु पर्ने : (१) शिक्षक दरबन्दी मिलानको क्रममा एक विद्यालयको शिक्षक पदबाट अर्को विद्यालयको शिक्षक पदमा समायोजन पदस्थापना भएको शिक्षकलाई हाल कार्यरत रहेको विद्यालयको प्रधानाध्यापकले समायोजन पदस्थापना भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र नियमानुसार बरबुझारथ गरी समायोजन पदस्थापना भएको विद्यालयमा हाजिर हुनका लागि रमाना दिई पठाउनु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम रमाना दिनका लागि उक्त अवधिभित्र प्रधानाध्यापकको नियुक्ति नभएको वा प्रधानाध्यापक विद्यालयको कामको सिलसिलामा अन्यत्र काजमा रहेको वा प्रधानाध्यापक विदामा बसेको कारण प्रधानाध्यापक नभएको अवस्थामा विद्यालयको सबैभन्दा माथिल्लो तहको समायोजनमा नपरेको वरिष्ठ स्थायी शिक्षकले समायोजनमा परी अन्यत्र पदस्थापना भएको शिक्षकलाई पदस्थापना भएको मितिले पन्ध्रदिनभित्र नियमानुसार बरबुझारथ गरी समायोजन पदस्थापना भएको विद्यालयमा हाजिर हुनका लागि रमाना दिई पठाउनु पर्नेछ।

(३) उपनियम (१) र उपनियम (२) बमोजिम रमाना नदिने प्रधानाध्यापक र वरिष्ठ स्थायी शिक्षकलाई नगर शिक्षा समितिले तोकेको कार्बाही हुन सक्नेछ।

१२. समायोजन पदस्थापना भएको शिक्षकले रमाना लिई हाजिर हुन जानु पर्ने : (१) शिक्षक दरबन्दी मिलानको क्रममा एक विद्यालयको शिक्षक पदबाट अर्को विद्यालयको शिक्षक पदमा समायोजन पदस्थापना भएको शिक्षकले हाल कार्यरत रहेको विद्यालयबाट आफू जिम्मा रहेको नगदी जिन्सी बरबुझारथ गरी समायोजन पदस्थापना भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र रमाना बुझिलिई रमाना बुझिलिएको सात दिनभित्र समायोजन पदस्थापना भएको विद्यालयमा हाजिर हुन जानु पर्नेछ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिम रमाना लिन आनाकानी गर्ने वा रमाना लिई समायोजन पदस्थापना भएको विद्यालयमा हाजिर हुन नजाने स्थायी दरबन्दीको शिक्षकलाई नगर शिक्षा समितिले तोकेको कार्बाही हुन सक्नेछ ।
- (३) उपनियम (१) बमोजिम रमाना लिन आनाकानी गर्ने वा रमाना लिई समायोजन पदस्थापना भएको विद्यालयमा हाजिर हुन नजाने अस्थायी वा करार वा राहत दरबन्दीको विद्यालयले म्याद थप गर्न पाउने छैन ।
- (४) उपनियम (३) बमोजिम म्याद थप नहुने अस्थायी वा करार वा राहत दरबन्दीको शिक्षक स्वतः अवकाश भएको मानी नगर शिक्षा समितिले उक्त दरबन्दीमा अर्को शिक्षक नियुक्तिका लागि दरबन्दी समायोजन पदस्थापन भएको विद्यालयलाई अनुमति दिई अर्को शिक्षक नियुक्त गर्न सकिनेछ ।

१३. समायोजन पदस्थापना भएको शिक्षकलाई विद्यालयले हाजिर गराउनु पर्ने : (१) शिक्षक दरबन्दी मिलानको क्रममा अर्को विद्यालयको शिक्षक पदबाट रमाना लिई आफ्नो विद्यालयको शिक्षक पदमा समायोजन पदस्थापना भई आएको शिक्षकलाई विद्यालयको प्रधानाध्यापक वा प्रधानाध्यापक विद्यालयको कामको सिलसिलामा अन्यत्र काजमा रहेको वा प्रधानाध्यापक विद्यामा बसेको कारण प्रधानाध्यापक नभएको अवस्थामा वरिष्ठ शिक्षकले तत्काल हाजिर गराई कामकाजमा लगाउनु पर्नेछ ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिम रमाना भई गएको विद्यालयमा विगतमा स्थायी वा राहत दरबन्दी नरहेको कारण स्थायी, अस्थायी, करार वा राहत दरबन्दीको शिक्षक नभएको रहेछ भने समायोजन पदस्थापना भई गएको शिक्षकले आफैले विद्यालयमा हाजिर भई कामकाज गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपनियम (१) र उपनियम (२) बमोजिम हाजिर गराई कामकाजमा नलगाउने प्रधानाध्यापक र वरिष्ठ शिक्षकलाई नगर शिक्षा समितिले तोकेको कार्बाही हुन सक्नेछ । अस्थायी वा करार वा राहत शिक्षक भए बाँकी अवधिको विद्यालयले म्याद थप गर्न पाउने छैन ।
- (४) उपनियम (३) बमोजिम म्याद थप नहुने अस्थायी वा करार वा राहत दरबन्दीको शिक्षक स्वतः अवकाश भएको मानी नगर शिक्षा समितिले उक्त दरबन्दीमा अर्को शिक्षक नियुक्तिका लागि दरबन्दी समायोजन पदस्थापन भएको विद्यालयलाई अनुमति दिई अर्को शिक्षक नियुक्त गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद - ४

समायोजन हुने विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१४. विद्यालय व्यवस्थापन समिति खारेज हुने : (१) अर्को विद्यालयमा समायोजन भएका कारण कुनै विद्यालय बन्द वा खारेज भए त्यसरी बन्द वा खारेज भएको बाल विकास केन्द्रको व्यवस्थापन समिति र विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समिति स्वतः खारेज भएको मानिनेछ ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिम खारेज भएका बाल विकास केन्द्रको व्यवस्थापन समिति र विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीले विद्यालयलाई बुझाउनु पर्ने नगदी जिन्सी भए विद्यालय समायोजन भई गएको विद्यालयमा समायोजनको निर्णय भएको पन्ध्र दिनभित्र बुझाई बरबुझारथ गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपनियम (१) बमोजिम बरबुझारथ नगर्ने पदाधिकारीबाट बरबुझारथ गर्नु पर्ने नगदी जिन्सी सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ ।

१५. **विद्यालय व्यवस्थापन समिति यथावत कायम हुने :** अर्को विद्यालय समायोजन वा अर्को विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान भएको विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अवधि बाँकी रहेको भए बाँकी अवधिको लागि सोही विद्यालय व्यवस्थापन समिति नै निरन्तर कायम रहनेछ ।

परिच्छेद - ५

समायोजन हुने विद्यालयको विद्यालय कर्मचारी र विद्यालय सहयोगीको व्यवस्थापन

१६. **विद्यालय कर्मचारीको व्यवस्थापन :** (१) विद्यालय कर्मचारी कार्यरत रहेको माध्यमिक तहको विद्यालय अर्को विद्यालयमा समायोजन वा कक्षा वा तह मिलान भएमा विद्यालय कर्मचारीको व्यवस्थापन देहाय बमोजिम गरिनेछ ।
- (क) संघीय ससर्त अनुदानबाट विद्यालय कर्मचारीको पारिश्रमिक निकास नभएका माध्यमिक तह सञ्चालन भएका जुनसुकै विद्यालयको विद्यालय कर्मचारी पदमा ।
- (ख) खण्ड (क) बमोजिमका विद्यालय नभएमा विद्यालय कर्मचारी कार्यरत रहेको विद्यालयको माध्यमिक तह वा माध्यमिक कक्षा जुन विद्यालयमा समायोजन वा मिलान हुन्छ सोही विद्यालयमा ।
- (ग) खण्ड (ख) बमोजिम व्यवस्थापन गर्दा हाल साविक विद्यालयमा विद्यालय कर्मचारी पहिले नै नियुक्त भएका कारणले एउटै विद्यालयमा दुईजना विद्यालय कर्मचारी रहने अवस्था भएमा विद्यालय समायोजन र तह वा कक्षा मिलानपछि पहिलो पटक विद्यालय कर्मचारीको पदरिक्त हुने जुनसुकै माध्यमिक विद्यालयमा ती कर्मचारीहरूबाट पदस्थापना गर्न सकिनेछ ।
- (घ) खण्ड (ग) बमोजिम समायोजन गर्दा एक जना भन्दा बढी विद्यालय कर्मचारी भएमा नियुक्तिको ज्येष्ठताको प्राथमिकताको आधारमा ज्येष्ठ विद्यालय कर्मचारीलाई पहिले व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१७. **विद्यालय सहयोगीको व्यवस्थापन :** (१) विद्यालय सहयोगी कार्यरत रहेको विद्यालय अर्को विद्यालयमा समायोजन वा कक्षा वा तह मिलान भएमा विद्यालय सहयोगीको व्यवस्थापन पनि विद्यालय समायोजन वा कक्षा वा तह मिलान भएको विद्यालयमा गरिनेछ ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिम व्यवस्थापन गर्दा हाल साविक विद्यालयमा विद्यालय सहयोगी पहिले नै नियुक्त भएका कारणले एउटै विद्यालयमा दुईजना विद्यालय सहयोगी रहने अवस्था भएमा विद्यालय समायोजन र तह वा कक्षा मिलानपछि पहिलो पटक विद्यालय सहयोगीको पद रिक्त हुने जुनसुकै विद्यालयमा पदस्थापना गर्न सकिनेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिम समायोजन गर्दा एक जना भन्दा बढी विद्यालय कर्मचारी भएमा नियुक्तिको ज्येष्ठताको प्राथमिकताको आधारमा ज्येष्ठ विद्यालय सहयोगीलाई पहिले व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- (४) यस नियमावली बमोजिम विद्यालय एकापसमा समायोजन र विद्यालयको तह वा कक्षा मिलान गर्दा हाललाई बालविकास कक्षा सञ्चालन हुने गरी माथिल्ला कक्षा अन्य विद्यालयमा मिलान भएका आधारभूत विद्यालयमा कार्यरत विद्यालय सहयोगी कर्मचारीलाई सोही विद्यालयमा यथावत राखी पछि क्रमशः अन्य विद्यालयमा पदस्थापन गरिनेछ ।

१८. विद्यालय कर्मचारी र सहयोगीको पारिश्रमिक व्यवस्थापन : (१) विद्यालयको समायोजन तथा तह वा कक्षा मिलान भएका कारण नियम १६ बमोजिम अर्को विद्यालयमा व्यवस्थापन भएका विद्यालय कर्मचारी र नियम १७ बमोजिम अर्को विद्यालयमा व्यवस्थापन भएका विद्यालय कर्मचारी र सहयोगीको पारिश्रमिक संघीय ससर्त अनुदानबाट प्राप्त हुने रकमबाट निकासा गरिनेछ ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिम निकासा गर्नका लागि विद्यालयको समायोजन तथा तह वा कक्षा मिलान भई विद्यालय संख्या घटेको कारण संघीय ससर्त अनुदानको रकम प्राप्त नभएमा उप-महानगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट निकासा गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिम उप-महानगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट पारिश्रमिक व्यवस्थापन गर्नु पर्ने स्थिति आएमा विद्यालय कर्मचारी र विद्यालय सहयोगीलाई नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, यस अन्तर्गतका वडा कार्यालय र अन्य कार्यालयको मिल्ने पदमा करारमा पदस्थापना गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद - ६

प्रधानाध्यापक, शिक्षक तथा कर्मचारीको नियुक्ति र सरुवा सम्बन्धी व्यवस्था

- १९. विद्यालयमा कार्यरत ज्येष्ठ शिक्षकलाई प्रधानाध्यापक नियुक्त गर्न सकिने :** जुन तहसम्मको विद्यालय सञ्चालन भएको छ, विद्यालयमा कार्यरत सोही तहको नियुक्तिका मितिले ज्येष्ठ स्थायी शिक्षकले नगर शिक्षा समिति समक्ष प्रधानाध्यापक हुन पाउँ भनी लिखित रूपमा निवेदन पेश गरेमा नगर शिक्षा समितिले निजलाई नियम २० बमोजिम प्रतिस्पर्धाको आधारमा वा अर्को व्यवस्था नभएसम्मका लागि विद्यालयको प्रधानाध्यापक पदमा नियुक्त गर्न सक्नेछ ।
- २०. प्रतिस्पर्धाको आधारमा प्रधानाध्यापक छनौट गर्न सकिने :** (१) विद्यालय जुन तह सम्म सञ्चालन भएको छ, सोही तहको समान श्रेणीमा एक भन्दा बढी स्थायी शिक्षक कार्यरत रहेको भएमा प्रतिस्पर्धाको आधारमा प्रधानाध्यापक छनौट गर्न सकिनेछ ।
 - (२) उपनियम (१) बमोजिम प्रतिस्पर्धाको आधारमा प्रधानाध्यापक छनौट गर्न आवश्यक सम्पूर्ण मापदण्ड र प्रक्रिया नगर शिक्षा समितिले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

२१. **प्रधानाध्यापक सम्बन्धी वैकल्पिक व्यवस्था :** (१) कुनै विद्यालयमा स्थायी शिक्षकको दरबन्दी नरहेको तर राहत शिक्षकको दरबन्दी रहेको अवस्थामा राहत दरबन्दीको शिक्षक पदमा नियुक्तिका मितिले ज्येष्ठ राहत शिक्षकलाई नगर शिक्षा समितिले विद्यालयको प्रधानाध्यापक नियुक्त गर्न सक्नेछ ।
- (२) कुनै विद्यालयमा स्थायी वा राहत दरबन्दी नै नरहेका कारण विद्यालय व्यवस्थापन समितिले निजी स्रोतको शिक्षक व्यवस्थापन गरेको भए त्यसरी व्यवस्थापन गरिएका निजीस्रोतका शिक्षकहरूमध्ये नियुक्तिको मितिले ज्येष्ठ शिक्षकलाई नगर शिक्षा समितिले विद्यालयको प्रधानाध्यापकमा नियुक्त गर्न सक्नेछ ।
२२. **हाल कार्यरत प्रधानाध्यापक कायम रहने :** (१) नियम १९, नियम २० र नियम २१ मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएतापनि हाल कार्यरत प्रधानाध्यापकहरू देहायको आधारमा प्रधानाध्यापक पदमा कार्यरत रहन सक्नेछ :-
- (क) विद्यालयमा कार्यरत ज्येष्ठ शिक्षकले आफू प्रधानाध्यापक हुनका लागि लिखित रुपमा दाबी नगरेमा ।
- (ख) नियम २० बमोजिम प्रतिस्पर्धाको आधारमा प्रधानाध्यापक छनौट नभएसम्म ।
- (ग) नियम २१ बमोजिम प्रधानाध्यापक सम्बन्धी वैकल्पिक व्यवस्था नभएसम्म ।
२३. **शिक्षकको नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) विद्यालयको स्थायी दरबन्दीमा शिक्षकको नियुक्ति तथा पदस्थापन ऐनमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (२) विद्यालयको स्थायी दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक, स्थायी दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी वा करार शिक्षक, अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक, शिक्षण सहयोग अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक, राहत कोटामा कार्यरत राहत (अस्थायी वा करार) शिक्षक, बाल विकास कक्षाको कोटामा कार्यरत सहजकर्ता (शिक्षक) को पद रिक्त भएमा रिक्त पदमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको सिफारिस एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको अनुमति प्राप्त गरी विद्यालयले पहिलो पटक कम्तिमा पन्ध्र दिनको विज्ञापन पत्रपत्रिकामा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । पत्रपत्रिकामा प्रकाशित विज्ञापन सम्बन्धित विद्यालय, सम्बन्धित वडा कार्यालय र नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको सूचनापाटीका साथै उप-महानगरपालिकाको वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिम प्रकाशित विज्ञापनमा बाल विकास शिक्षक बाहेक अन्यको हकमा शिक्षक सेवा आयोगले प्रकाशन गरेको करार योग्यता सूचीका उम्मेदवारहरूको आवेदन परेमा पहिलो योग्यताक्रममा रहेको उम्मेदवारलाई विद्यालय व्यवस्थापन समितिले नियुक्त गरी नियुक्तिको जानकारी नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई दिनु पर्नेछ ।
- (४) उपनियम (२) बमोजिम प्रकाशित विज्ञापनमा बाल विकास शिक्षक बाहेक अन्यको हकमा शिक्षक सेवा आयोगले प्रकाशन गरेको करार योग्यता सूचीका उम्मेदवारहरूको आवेदन नपरेमा दोस्रो पटक सात दिनको विज्ञापन पत्रपत्रिकामा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । पत्रपत्रिकामा प्रकाशित विज्ञापन सम्बन्धित विद्यालय, सम्बन्धित वडा कार्यालय र नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको सूचनापाटीका साथै नगरपालिकाको वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।
- (५) उपनियम (४) बमोजिम पुनः प्रकाशित भएको विज्ञापनमा आवेदन दिएका योग्य उम्मेदवारहरूबीच शिक्षक छनौट समितिले शिक्षक सेवा आयोगले तोकेको पाठ्यक्रम अनुसार नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले तोकेको स्थानमा प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षा सञ्चालन गरी सफल उम्मेदवार छनौट गरेर सिफारिस गरेका उम्मेदवारलाई विद्यालय व्यवस्थापन समितिले नियुक्त गर्नु पर्नेछ ।
- (६) उपनियम (५) बमोजिम सञ्चालन हुने प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षाका लागि शिक्षक छनौट समितिमा रहने विषयविज्ञ तोक्ने काम ऐन बमोजिम नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले गोप्य रुपमा गर्नेछ ।
- (७) बाल विकास सहजकर्ताको उपनियम (२) बमोजिम विज्ञापनको सूचना प्रकाशन गरी उपनियम (५) बमोजिम प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षा सञ्चालन गरी सफल उम्मेदवार छनौट गरेर नियुक्त गर्नु पर्नेछ ।

- (८) उपनियम (७) बमोजिम बाल विकास सहजकर्ता छनौटका लागि आवश्यक पाठ्यक्रम नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

२४. **कर्मचारीको नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) माध्यमिक तहको विद्यालयमा ससर्त अनुदानबाट पारिश्रमिक पाउने कोटामा कार्यरत विद्यालय कर्मचारी र विद्यालय सहयोगी तथा आधारभूत तहको विद्यालयमा ससर्त अनुदानबाट पारिश्रमिक पाउने कोटामा कार्यरत विद्यालय सहयोगीको पद कुनै कारणले रिक्त भएमा उक्त रिक्त कोटामा अर्को विद्यालय कर्मचारी वा विद्यालय सहयोगी नियुक्त गर्न विद्यालयले नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट अनुमति लिनु पर्नेछ ।

- (२) विद्यालयबाट अनुमति माग भएमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले अनुमति माग पूर्व विद्यालय समायोजनको क्रममा व्यवस्थापन हुन नसकी एउटै विद्यालयमा एक जना भन्दा बढी विद्यालय कर्मचारी वा विद्यालय सहयोगी रहेको भए निजहरूमध्येबाट पदस्थापन गरी पदपूर्ति गरिनेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिम पदपूर्ति गर्नु पर्ने अवस्था नरहेको भएमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले प्रतिस्पर्धाको आधारमा विद्यालय कर्मचारी वा विद्यालय सहयोगीमध्ये जुन पदको विज्ञापनका लागि अनुमति माग गरेको हो सोही पदमा प्रतिस्पर्धाको आधारमा नियुक्ति गर्नका लागि अनुमति दिन सक्नेछ ।
- (४) विद्यालयले उपनियम (३) बमोजिम अनुमति प्राप्त गरेपछि कम्तिमा पन्ध्र दिनको विज्ञापन पत्रपत्रिकामा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । पत्रपत्रिकामा प्रकाशित विज्ञापन सम्बन्धित विद्यालय, सम्बन्धित वडा कार्यालय र नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको सूचनापाटीका साथै नगरपालिकाको वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।
- (५) उपनियम (४) बमोजिम प्रकाशित भएको विज्ञापनमा आवेदन दिएका योग्य उम्मेदवारहरूबीच विद्यालय व्यवस्थापन समितिले विद्यालय कर्मचारीको हकमा सुदूरपश्चिम प्रदेश लोक सेवा आयोगले प्रदेश र स्थानीय तह अप्राविधिक तर्फ प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजस्व समूह), न्याय सेवा र लेखापरीक्षण सेवा सहायक पाँचौ तहका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली अनुसार नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले तोकेको स्थानमा शिक्षक छनौट समितिबाट प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षा सञ्चालन गराई सफल उम्मेदवार छनौट गरेर नियुक्त गर्नु पर्नेछ । विद्यालय सहयोगीको हकमा पाठ्यक्रम नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (६) उपनियम (५) बमोजिम सञ्चालन हुने प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षाका लागि विषयविज्ञ तोक्ने काम नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले गोप्य रूपमा गर्नेछ ।

२५. **शिक्षक तथा कर्मचारीको सरुवा सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) अन्यत्र स्थानीय तहको विद्यालयमा कार्यरत स्थायी वा राहत शिक्षकको उप-महानगरपालिकाका अन्तर्गतका विद्यालयमा र उप-महानगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयको स्थायी दरबन्दी र राहत कोटाका शिक्षकलाई अन्यत्र स्थानीय तहका विद्यालयमा सरुवा ऐनमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

- (२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएतापनि अन्यत्र स्थानीय तहको विद्यालयमा कार्यरत स्थायी वा राहत शिक्षकको उप-महानगरपालिकाका अन्तर्गतका विद्यालयमा सरुवा भई आउनका लागि देहायका कागजात सहितको प्रमाण नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा उपलब्ध गराई सहमति लिनु पर्नेछ :

- (क) शिक्षक दरबन्दी रिक्त रहनाको कारण,
- (ख) रिक्त दरबन्दीमा शिक्षक सरुवा सहमति दिनका लागि विद्यालयले सरुवा भई आउन चाहने ईच्छुक शिक्षकहरूबाट निवेदन माग गर्न सम्बन्धित विद्यालय, सम्बन्धित वडा कार्यालय, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा टाँस गरेको कम्तिमा पन्ध्र दिन अवधिको सार्वजनिक सूचना,
- (ग) खण्ड (ख) बमोजिमको सूचना बमोजिम सरुवा सहमतिका लागि निवेदन पेश गरेका शिक्षकहरूको नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले तोकेको ढाँचाको विवरण,
- (घ) सरुवा भई आउन ईच्छुक भई निवेदन पेश गरेका शिक्षकहरूमध्ये सरुवा भई आउन सहमति दिएका

शिक्षकलाई सरुवा सहमति दिनका लागि सम्बन्धित विद्यालय व्यवस्थापन समिति गरेको निर्णय,

(ड) सरुवा सहमति दिन विद्यालय व्यवस्थापन समिति गरेको निर्णयको औचित्य पुष्ट्याई हुने आधार ।

स्पष्टीकरण : अनिवार्य अवकाशका कारण विद्यालयमा रिक्त हुने शिक्षक पदमा अन्यत्रबाट शिक्षक सरुवा भई आउनका लागि विद्यालयले शिक्षकको अवकाश मितिसम्ममा निवेदन दिन सकिने गरी सूचना प्रकाशन गर्न सक्नेछ ।

- (३) उपनियम (२) बमोजिम सिफारिस भई आएको शिक्षकलाई सरुवा सहमति दिने वा नदिने सम्पूर्ण अधिकार नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा निहित रहनेछ । उपनियम (१) र उपनियम (२) मा उल्लेख गरिएको सरुवा र सरुवा सहमति सम्बन्धी व्यवस्थाले विद्यालय व्यवस्थापन समितिले सरुवा सहमतिका लागि सिफारिस गरि पठाएको शिक्षकलाई सरुवाका लागि सम्बन्धित निकायमा सहमति दिई पठाउन नगर कार्यपालिकाको कार्यालय बाध्य हुनेछैन ।
- (४) उप-महानगरपालिका भित्रको एउटा विद्यालयको स्थायी दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक, स्थायी दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी वा करार शिक्षक, अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक, शिक्षण सहयोग अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक, राहत कोटामा कार्यरत राहत (अस्थायी वा करार) शिक्षक, बाल विकास कक्षाको कोटामा कार्यरत सहजकर्ता (शिक्षक) र नगर शिक्षा समितिले तोकेका अन्य शिक्षकलाई उप-महानगरपालिका भित्रको अर्को विद्यालयको सम्बन्धित मिल्ने दरबन्दी वा कोटामा सरुवा नगर शिक्षा समितिले गर्न सक्नेछ ।
- (५) उप-महानगरपालिका भित्रको एउटा विद्यालयमा कार्यरत ससर्त अनुदानबाट पारिश्रमिक भुक्तानी हुने विद्यालय कर्मचारी वा विद्यालय सहयोगीको उप-महानगरपालिका भित्रको अर्को विद्यालयको सम्बन्धित मिल्ने दरबन्दी वा कोटामा सरुवा नगर शिक्षा समितिले गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद - ७

विद्यालय समायोजन पश्चात गरिने व्यवस्थापन

२६. विद्यालय समायोजन पछि गर्नु पर्ने भौतिक व्यवस्थापन:

- (१) विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान भएपछि उक्त विद्यालयमा रहेका फर्निचर, पाठ्यसामग्री लगायतका अन्य शैक्षिक सामग्री समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान भएको विद्यालयको नाममा जिन्सी दाखिला गर्नुपर्नेछ ।
- (२) विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान भएपछि समायोजन वा मिलान भएको विद्यालयमा रहेका शैक्षिक प्रयोजनमा काम नलाग्ने पुराना शैक्षिक सामग्री र माल सामानको विवरण तयार गरी त्यस्ता माल सामानको सालाखाला न्यूनतम मूल्य कायम गरी आवश्यक कारबाहीका लागि विद्यालय व्यवस्थापन समितिले समर्थन गरेको मूल्यमा लिलाम गरी प्राप्त हुन आएको रकम विद्यालयको कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
- (३) विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलानभएपछि विद्यालयको आय आर्जनमा प्रयोग भएका जग्गा जमिनमा कृषि, पशुपालन, व्यावसायिक खेती गरिएको रहेछ भने त्यसको निरन्तरताको लागि विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान भएको विद्यालयले समायोजन हुने विद्यालयमा योजना सहित पेश गर्नुपर्नेछ ।

- (४) अनुमति वा स्वीकृति रद्द गरिएको वा बन्द गरिएको विद्यालयको चल अचल सम्पत्ति नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा नजिकको विद्यालय वा समायोजन भएको विद्यालयले प्रयोग गर्न पाउने छ । तर कुनै विद्यालयको जग्गा तथा भवनहरु उप-महानगरपालिकालाई आवश्यक परेमा उप-महानगरपालिका आफैले प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

२७. प्रोत्साहन अनुदान दिइने:

- (१) दुई वा दुईभन्दा बढी विद्यालय एक आपसमा सामयोजन वा कक्षा वा तह मिलान भई गाभिएमा त्यसरी गाभिएका विद्यालयको भौतिक एवम् शैक्षिक सुविधा व्यवस्थापनको लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेटमा पूरै विद्यालय गाभिएमा एक पटकका लागि मातृ विद्यालयलाई प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।
- (२) विद्यालय समायोजन वा गाभिएपछि उक्त विद्यालयमा भवन, शौचालय, फर्निचर आदि निर्माण गर्न अत्यावश्यक भएमा उक्त कार्यको लागि संघ, प्रदेश वा उप-महानगरपालिकामा भौतिक सुविधा विस्तारको शीर्षकमा आउने अनुदान पहिलो प्राथमिकता क्रममा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ८

नगर कार्यपालिका, नगर शिक्षा समिति र नगर शिक्षा अनुगमन समितिको काम

२८. नगर कार्यपालिकाको काम :

- (१) नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान गर्ने ।
- (२) विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान र दरबन्दी मिलानको कार्यका लागि यस नियमावली बमोजिम नगर शिक्षा समितिलाई आवश्यक राय सुझाव तथा निर्देशन दिने ।

२९. नगर शिक्षा समितिको काम:

- (१) विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि विद्यालयहरूको अवस्था अध्ययन गरी विद्यालय समायोजन र दरबन्दी मिलान सम्बन्धमा बैठक, छलफल र अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरी सुझावहरू संकलन गर्ने ।
- (२) विद्यालय नक्सांकनका आधारमा तोकिएका स्थानमा विद्यालय सञ्चालन गर्ने गराउने कार्यका लागि सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको सहकार्यमा विद्यालय रहने स्थान निर्धारण गरी त्यस्तो स्थानको जग्गाको स्वामित्व विद्यालयका नाममा कायम गर्न निर्णय गर्ने ।
- (३) विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान र दरबन्दी मिलानको कार्यका लागि यस नियमावलीमा तोकिएका र नगर कार्यपालिकाले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने, गराउने ।

३०. नगर शिक्षा अनुगमन समितिको काम :

- (१) विद्यालय समायोजन वा कक्षा वा तह मिलान सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि विद्यालयको अनुगमन गर्नु पर्ने देखिएमा सम्बन्धित विद्यालयको अनुगमन गरी अनुगमन पश्चात बैठक, छलफल र अन्तक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरी सुझाव सहित नगर शिक्षा समितिमा पठाउने ।
- (२) विद्यालय समायोजन वा तह वा कक्षा मिलान र दरबन्दी मिलानको कार्यका लागि नगर शिक्षा समितिले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

परिच्छेद - ९ विविध

३१. नियमावलीमा संशोधन: नगर कार्यपालिकाले सरोकारवाला निकाय वा व्यक्तिहरूको परामर्शमा यस नियमावलीमा संशोधन गर्न सक्नेछ ।
३२. बाझिएमा गर्ने: यस नियमावलीको व्यवस्था प्रचलित अन्य ऐन तथा नियमावलीसँग बाझिएमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र धनगढी उपमहानगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७४ बमोजिम भएको हुनेछ ।
३३. बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार : सामुदायिक विद्यालय र बाल विकास केन्द्रको समायोजन, विद्यालयको कक्षा वा तह मिलान, प्रधानाध्यापक नियुक्ति, शिक्षक तथा कर्मचारीको दरबन्दी मिलान, नियुक्ति र सरुवा गर्ने कार्यका लागि यस नियमावलीमा उल्लेखित व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न बाधा उत्पन्न भएमा नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन नगर कार्यपालिका आवश्यक निर्णय गर्न सक्नेछ ।

आज्ञाले,

.....

रामलाल श्रेष्ठ

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

धनगढी उप महानगरपालीका